

henvisning til grønlandsk strafferet er dog udgået, idet ændringsloven sættes i kraft for Grønland ved kongelig anordning, hvor en sådan henvisning skal indføres.

Til nr. 5.

§ 4 i den gældende lov foreslås ophævet, idet de almindeligt gældende regler i Danmark med hensyn til retshjælp kan finde anvendelse også i relation til retshjælpsforpligtelserne i relation til NATO-statusoverenskomsten, og i relation til alle tilsvarende overenskomster herunder PfP-statusoverenskomsten.

Efter NATO-statusoverenskomstens artikel VII, stk. 6, litra a, jf. Pfp-statusoverenskomstens artikel I, skal modtagerlandets og afsenderlandets myndigheder bistå hinanden med at foretage alle nødvendige undersøgelser af lovovertrædelser og med at indsamle og forelægge bevismateriale, herunder foretage beslaglæggelse og, hvor der er anledning dertil, udlevere ting, der har forbindelse med en lovovertrædelse. Udleveringen af sådanne ting kan imidlertid gøres betinget af, at de tilbageleveres inden for et tidsrum, der fastsættes af den myndighed, der udleverer dem.

Med henblik på at muliggøre opfyldelse af pligten til at yde gensidig bistand ved tilvejebringelse af bevismateriale blev der i 1955-lovens § 4 indsat en bestemmelse, der gjorde de dagældende regler i retsplejelovens §§ 169-171 og 173 om vidnepligt, om vidneindkaldelse og vidnegodtgørelse samt om tvangsmidler mod modvillige vidner, jf. § 189, samt de tilsvarende grønlandske bestemmelser anvendelige med hensyn til vidneførsel for en fremmed domstol, der i overensstemmelse med NATO-statusoverenskomstens bestemmelser udøver jurisdiktion på dansk område. Der henvises i den forbindelse til Folketingstidende 1954-55, Tillæg A, sp. 1687.

Som det fremgår, indebærer artikel VII, stk. 6, litra a, en pligt for de deltagende stater til at bistå hinanden med at foretage alle nødvendige undersøgelser af lovovertrædelser og med at indsamle og forelægge bevismateriale, herunder foretage beslaglæggelser, og hvor der er anledning til det, udlevere ting, der har forbindelse med en lovovertrædelse. Den pågældende bestemmelse indeholder ikke bestemmelser, der pålægger de deltagende stater en udtrykkelig pligt til at kunne udlevere vidner tvangsmæssigt til et afsenderlands militære myndigheder med henblik på, at vidnet kan afgive forklaring personligt for disse myndigheder.

De almindeligt gældende regler indebærer, at strafprocessuelle tvangsindgreb, herunder pligtmæssig afgivelse af vidneforklaringer, til brug for straffesager i udlandet gennemføres ved danske domstole i medfør af retsplejeloven eller lovens analogi. Vægrer et vidne

sig f.eks. ved at afgive forklaring direkte for en udenlandsk domstol, fordi vidnet anser sig for omfattet af retsplejelovens vidneudelukkelses- eller vidnefritagelsesgrunde, jf. §§ 169-172, eller kan personlig vidneførsel af andre grunde ikke lade sig gøre, f.eks. fordi vidnet er frihedsberøvet i Danmark, vil der efter omstændighederne kunne afgives subsidieret forklaring for en dansk domstol efter retsplejelovens regler herom til brug for straffesagen i udlandet.

Efter tilsvarende retningslinier kan der beslaglægges bevismateriale, som befinder sig i Danmark, til brug for vedkommende straffesag.

De almindeligt gældende regler med hensyn til retshjælp er også lagt til grund i forbindelse med gennemførelsen af lov nr. 1099 af 21. december 1994 om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien. Danske myndigheders retshjælp til tribunalet sker således efter retningslinier, der svarer til dem, der gælder ved retshjælp i forhold til udenlandske myndigheder, jf. herved Folketingstidende 1994-95, Tillæg A, side 418-419.

De almindeligt gældende regler, hvorefter strafprocessuelle tvangsindgreb, herunder pligtmæssig afgivelse af vidneforklaringer, til brug for straffesager i udlandet gennemføres ved danske domstole i medfør af retsplejeloven eller lovens analogi, jf. ovenfor, må bl.a. på denne baggrund antages at kunne anvendes også i tilfælde, hvor der er spørgsmål om at yde retshjælp til et afsenderlands militære myndigheder i medfør af NATO-statusoverenskomstens artikel VII, stk. 6, litra a.

Til nr. 6 og 7.

NATO-statusoverenskomstens artikel VII, stk. 11, forpligter hvert medlemsland til at søge en lovgivning gennemført, som det anser for nødvendig for på sit territorium at tilvejebringe tilstrækkelig sikring og beskyttelse af andre kontraherende parters installationer, udrustning, ejendom, arkiver og officielle aktstykker samt for at kunne straffe personer, som måtte overtræde en sådan lovgivning. Denne forpligtelse gælder i kraft af Pfp-statusoverenskomstens artikel I, også i relation til Pfp-landenes styrker.

Ved vedtagelsen af den nugældende lov i 1955 blev det lagt til grund, at straffelovens kapitel 12 om forbrydelser mod statens sikkerhed i vidt omfang også ville finde anvendelse på forbrydelser, som blev begået mod her i landet værende udsendte styrker, idet sådanne lovovertrædelser typisk ville berøre Danmarks sikkerhed, da formålet med NATO-landenes styrkers tilstedeværelse i Danmark er at sikre Danmarks for-